

มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาวที่มีต่อศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
เมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี
Lao Tourists' Perception towards the Potential of Border Tourism
Elements of Ubon Ratchathani Province

สุวภัทร ศิริธรรมะสกุล* เขมจิรา นองเป็ด

Suwaphat Siridhammasakul*, Khemchira Nongped

อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี^{*2}

Suwaphat.s@ubu.ac.th

Received: June 21, 2024

Revised: August 19, 2024

Accepted: September 3, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานีในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาว คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ในพื้นที่อำเภอโขงเจียม และอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามใช้สำหรับสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวลาว จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ซึ่งคัดเลือกกลุ่มประชากรนักท่องเที่ยวชาวลาวที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แยกตามรายด้าน พบว่าด้านการเดินทาง/คมนาคมขนส่ง มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาคือ ด้านที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้โดดเด่นและสะท้อนภาพลักษณ์เมืองชายแดน 2) ออกแบบและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิตเมืองชายแดน 3) พัฒนามาตรฐานที่พักแรม ทั้งด้านความสะอาด ความปลอดภัย และคุณภาพการบริการ 4) เพิ่มความหลากหลายของยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว และ 5) พัฒนาแผนที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวผ่าน Mobile Application และป้ายแผนที่ท่องเที่ยว

คำสำคัญ: เมืองชายแดน นักท่องเที่ยวชาวลาว องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

Abstract

The study examined the perspectives of Lao tourists regarding the potential of border tourism elements within the Ubon Ratchathani province. This research is a

quantitative research and the research area are Khong Chiam and Sirindhorn districts of the Ubon Ratchathani province. A questionnaire was used as the primary research instrument. A sample size of 400 Lao tourists was selected through the accidental sampling technique. The concept of tourism element was used as foundational framework. Statistical analyses incorporated in the study encompassed frequency, percentage, mean, and standard deviation assessments. The research found that Lao tourists' perceptions revealed the potential of border tourism elements in Ubon Ratchathani province at a moderate scale. As for each aspect, the potential for accessibility was the highest level, followed by accommodation, attractions, activities, and amenities respectively. There were several development guidelines. Firstly, enhancing the distinctiveness of tourist attractions was imperative to effectively showcase the unique characteristics of Ubon Ratchathani. Secondly, there was a proposal to enrich tourist activities by focusing on cultural assets such as local cuisine, traditional practices, indigenous knowledge, beliefs, and folklore. Additionally, improving accommodation services and expanding transportation options tailored specifically to the needs of Lao tourists were essential measures. Moreover, it is recommended there should be a tourism map that integrates key attractions across border towns in Ubon Ratchathani province and Southern Laos. The map should be accessible via a mobile application and supported by route signage to enhance the overall tourism experience for Lao visitors.

Keywords: Border City, Lao tourists, Tourism Elements

บทนำ

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยมีภาพลักษณ์ที่สำคัญ คือ การเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกสุดของประเทศไทย และสามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นก่อนพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทยได้ งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น ผาชนะได ผาแต้ม แม่น้ำสองสี แม่น้ำมูล แม่น้ำโขง ด่านชายแดนช่องเม็ก วัดสิรินธรวรารามภูพร้าว รวมถึงวัดต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง และพระเกจิอาจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, 2562) ทำให้มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่องทุกปี อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีนี้ คือ การไหลออกของนักท่องเที่ยวในเมืองชายแดน (Transit Tourist) เช่น ด่านชายแดนช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี จากตัวเลขสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 3,844,061 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประมาณ 45,794 คน (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2567) จากตัวเลขสถิติเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานียังคงเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะจุดโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหลักที่เป็นที่นิยมอยู่แล้วในปัจจุบัน (First Class Destination) ในขณะที่ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิต

ชุมชนของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวรอง (Second Class Destination) ยังคงมีอยู่ในระดับสูงแต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมในเชิงพาณิชย์อย่างจริงจัง

ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉพาะพื้นที่เมืองชายแดน ได้แก่ พื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินธร ซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่โดดเด่น ยกตัวอย่าง เช่น แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอโขงเจียม เช่น อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ผาชนะได ผาแต้ม อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ แม่น้ำสองสี (โขงสีปูนมูลสีคราม) น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกलगรู) วัดถ้ำคูหาสวรรค์ วัดถ้ำวังผาพญานาคราช ชุมชนท่องเที่ยวบ้านชะขอม ชุมชนท่องเที่ยวบ้านตามุย ชุมชนท่องเที่ยวบ้านคันท่าเกวียน เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสรินธร เช่น เขื่อนสิรินธร พัทธาน้อย วัดสิรินธรวราราม ภูพร้าว ล่องแพเขื่อนสิรินธร ล่องแพลำโดม ช่องเม็ก เป็นต้น นอกจากการมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นแล้ว อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินธรมียังศักยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นเส้นทาง การเดินทางที่สะดวก มีที่พักที่หลากหลายรูปแบบและราคา มีผู้ประกอบการท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวพร้อมให้บริการและมีกิจกรรมการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยว จากศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่สองอำเภอ จึงมีบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีได้ออกแบบและจำหน่ายรายการนำเที่ยวในพื้นที่เมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี ยกตัวอย่างเช่น บริษัทศักดิ์ตาแตรเวลเวิร์ล จำกัด ได้จัดรายการนำเที่ยว “เที่ยวเมืองอุบลฯ-มหัศจรรย์สามพันโบก-ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ที่ผาแต้ม 3 วัน 2 คืน” รวมถึงการจัดรายการนำเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานีไปยังประเทศลาวและเวียดนาม เช่น บริษัท อุบลสุรชัยทัวร์ จำกัด ได้จำหน่ายรายการนำเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเช่นเดียวกัน ได้แก่ รายการนำเที่ยวประเทศเวียดนาม 3 วัน 2 คืน ลาวใต้ 2 วัน 1 คืน โดยเริ่มที่จังหวัดอุบลราชธานี

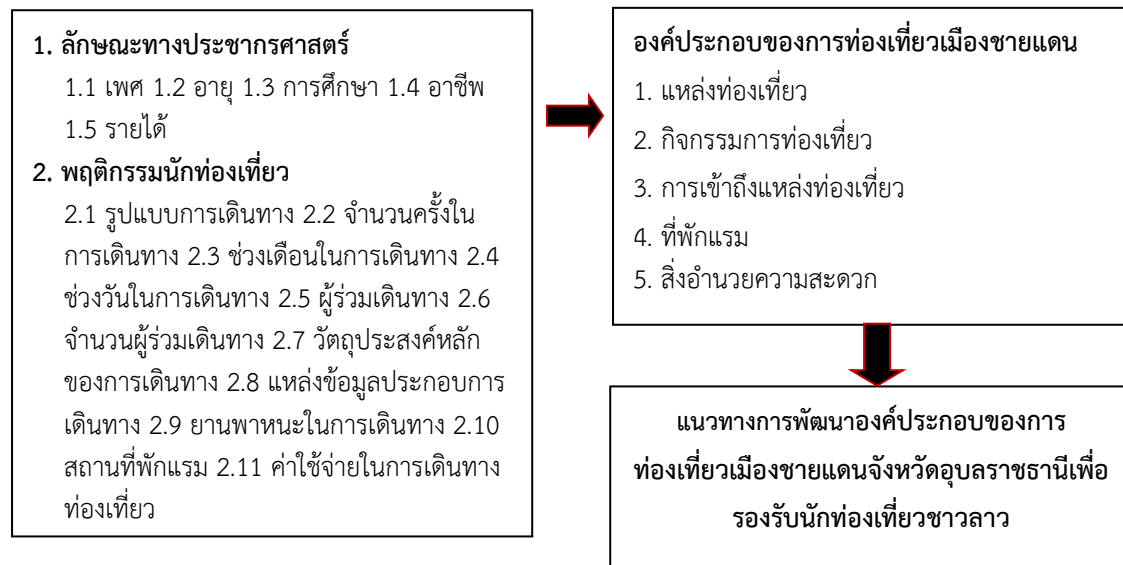
โอกาสที่สำคัญอีกประการที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี คือ การเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เมืองชายแดนและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวชาวลาวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยจากสถิติในปี พ.ศ. 2565 พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวลาว จำนวน 199,228 คน และในปี พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวชาวลาว จำนวน 206,698 คน ที่เดินทางผ่านด่านชายแดนช่องเม็ก อำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2567) จากสถิติพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวลาวที่เดินทางผ่านด่านชายแดนช่องเม็กมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น นอกจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวลาวจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จังหวัดอุบลราชธานีควรเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง ด้วยประเด็นศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของเมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ดังกล่าว โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา เรื่อง “มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาวที่มีต่อศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี” เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวลาวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอุบลราชธานีสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวลาวต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานีในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาว

การทบทวนแนวคิดและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (5 As) ของ Dickman (1996) โดยองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) 2) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) 4) ที่พักแรม (Accommodation) และ 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ทั้งนี้กรอบแนวคิดการวิจัยสามารถสรุปได้ดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการการวิจัยในพื้นที่อำเภอโขงเจียม และอำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวลาว จำนวน 206,698 คน ที่เดินทางผ่านด่านชายแดนช่องเม็ก อำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2567) จะเป็นการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นจากการเปรียบเทียบตารางของ Krejcie & Morgan จึงได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 384 คน ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

2. วิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม คณะผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวชาวลาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามใช้สำหรับสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวลาว จำนวน 400 คน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ 1) ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว 2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว 3) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อระดับศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย ศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ศักยภาพด้านที่พักแรม ศักยภาพด้านการเข้าถึง และศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา (IOC: Index of Item Objective Congruence) ผลคะแนนการตรวจสอบค่า IOC ทั้ง 5 ท่าน มีค่าความเที่ยงตรงที่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนามได้

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างจริงทั้งหมด จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach และใช้โปรแกรมวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยคิดจากค่าความเชื่อมั่นรายตัวแปรในแบบสอบถาม และได้ผลลัพธ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.871

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้จากการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรวมถึงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ระดับศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานีในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาว และส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวลาว

ส่วนที่ 1 ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานีในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวลาว

1.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวลาว

ตารางที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวลาว

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	245	61.20
หญิง	155	38.80
รวม	400	100.00
2. อายุ		
ไม่เกิน 20 ปี	91	22.80
21-30 ปี	257	64.20
31-40 ปี	39	9.80
41-50 ปี	13	3.20
รวม	400	100.00
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	13	3.20
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	26	6.50
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	335	83.80
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	26	6.50
รวม	400	100.00
1.4 อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	86	21.50
พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน	147	36.75
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	69	17.25
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	98	24.50
รวม	400	100.00
1.5 รายได้		
ไม่เกิน 10,000 บาท	89	22.25
10,001-15,000 บาท	78	19.50
15,001-20,000 บาท	104	26.00
20,001-25,000 บาท	48	12.00
25,001-30,000 บาท	81	20.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่านักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองชายแดนพื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเพศชายร้อยละ 61.20 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.20 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 83.80 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.75 นักท่องเที่ยวชาวลาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 26.00

1.2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวลาว

ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวลาว

ข้อมูลด้านพฤติกรรมศาสตร์	ความถี่	ร้อยละ
2.1 รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว		
มาด้วยตนเอง	361	90.20
ซื้อโปรแกรมทัวร์มา	39	9.80
รวม	400	100.00
2.2 จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่เมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี		
1 ครั้ง	117	29.20
มากกว่า 1 ครั้ง	283	70.80
รวม	400	100.00
2.3 ช่วงเดือนที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เมืองชายแดน จ.อุบลราชธานี		
มกราคม	115	11.62
กุมภาพันธ์	102	10.30
มีนาคม	102	10.30
เมษายน	76	7.68
พฤษภาคม	63	6.36
มิถุนายน	102	10.30
กรกฎาคม	89	8.99
สิงหาคม	50	5.05
กันยายน	63	6.36
ตุลาคม	50	5.05
พฤศจิกายน	50	5.05
ธันวาคม	128	12.93
รวม	990	100.00
2.4 ช่วงวันที่สะดวกเดินทางท่องเที่ยว		
จันทร์-ศุกร์	26	6.50
เสาร์-อาทิตย์	309	77.20
วันหยุดนักขัตฤกษ์	65	16.30
รวม	400	100.00
2.5 ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว		
คนเดียว	39	9.70
ครอบครัว/ญาติ	193	48.30
เพื่อน	168	42.00
รวม	400	100.00
2.6 จำนวนผู้ร่วมเดินทาง		
2-3 คน	153	38.20
4-5 คน	182	45.50

ข้อมูลด้านพฤติกรรมศาสตร์	ความถี่	ร้อยละ
6-7 คน	52	13.00
มากกว่า 10 คน	13	13.30
รวม	400	100.00
2.7 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยว		
พักผ่อนหย่อนใจ	348	87.00
ศึกษาหาความรู้/ดูงาน	52	13.00
รวม	400	100.00
2.8 สื่อที่ทำให้รู้จักจังหวัดอุบลราชธานี		
แผ่นพับ/ใบปลิว	65	11.21
แผ่นโปสเตอร์	50	8.62
ข้อมูลออนไลน์ (เว็บไซต์/เฟซบุ๊ก/ไลน์)	284	48.97
โทรทัศน์	129	22.24
สถานีวิทยุ	26	4.48
คู่มือแนะนำเที่ยว (Guide Book)	13	2.24
รวม	580	100.00
2.9 ยานพาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
รถส่วนตัว	205	44.28
รถโดยสารประจำทาง	142	30.67
รถไฟ	13	2.81
เครื่องบิน	13	2.81
รถเช่า	103	22.25
รวม	463	100.00
2.10 สถานที่พักแรม		
โรงแรม/รีสอร์ท	296	67.43
ที่พักแบบโฮมสเตย์ (HOME STAY)	78	17.77
บ้านญาติ/เพื่อน	65	14.81
รวม	439	100.00
2.11 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
ไม่เกิน 1,000 บาท	65	16.30
1,001-2,000 บาท	13	3.20
2,001-3,000 บาท	65	16.30
3,001-4,000 บาท	103	25.80
4,001 บาท ขึ้นไป	154	38.40
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่านักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองชายแดนพื้นที่อำเภอโขงเจียม และอำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เดินทางมาด้วยตนเอง ร้อยละ 90.20 โดยเดินทางมาท่องเที่ยวที่เมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานีมากกว่า 1 ครั้ง ร้อยละ 70.80 ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเดือนธันวาคม ร้อยละ 12.93 และเดือนมกราคม ร้อยละ 11.62

และจะเดินทางท่องเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์ ร้อยละ 77.20 จะเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว ญาติเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.30 และกับกลุ่มเพื่อนร้อยละ 42.00 โดยมีผู้ร่วมเดินทาง 4-5 คนในแต่ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.50 วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวชาวลาวคือ การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 87.00 โดยมีสื่อออนไลน์ (เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์) ในการค้นหาข้อมูลทางการท่องเที่ยว ร้อยละ 48.97 และใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 44.28 ส่วนสถานที่พักแรม นักท่องเที่ยวชาวลาวจะพักแรมที่โรงแรมและรีสอร์ทเป็นหลัก ร้อยละ 67.43 และมีการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวต่อครั้ง 4,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.40

1.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวลาวที่มีต่อศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวลาวที่มีต่อศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.1 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์/จุดเด่นที่สามารถสะท้อนความเป็นเมืองชายแดน	3.09	0.99	ปานกลาง
1.2 มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	3.19	1.03	ปานกลาง
1.3 มีแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ มีสภาพภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวเมืองชายแดน	2.93	1.04	ปานกลาง
1.4 มีป้ายสื่อความหมาย/ป้ายให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่เพียงพอ	2.93	1.07	ปานกลาง
1.5 มีจุด/ แหล่งให้บริการข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่เพียงพอ	3.19	1.12	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.07	0.92	ปานกลาง
2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว			
2.1 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิตเมืองชายแดน เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาหารท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพ ภูมิปัญญา ความเชื่อ เรื่องเล่า เป็นต้น	3.16	0.92	ปานกลาง
2.2 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมและเรียนรู้วัฒนธรรมในพื้นที่เมืองชายแดน	2.90	0.85	ปานกลาง
2.3 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาไปเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้	3.16	0.92	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.07	0.80	ปานกลาง
3. ด้านที่พักแรม			
3.1 มีที่พักแรมหลากหลายรูปแบบเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น	3.19	0.96	ปานกลาง
3.2 มีจำนวนที่พักแรมที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว	3.03	1.06	ปานกลาง

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
3.3 ที่พักแรมมีหลากหลายราคา สามารถเลือกใช้บริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.19	0.89	ปานกลาง
3.4 ที่พักแรมมีความสะอาด ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.06	1.01	ปานกลาง
3.5 สามารถติดต่อที่พักแรมเพื่อสอบถามข้อมูลและจองห้องพักได้อย่างสะดวกรวดเร็ว	3.13	0.97	ปานกลาง
3.6 พนักงานให้บริการมีอัธยาศัย เอาใจใส่ ยิ้มแย้มในการให้บริการ	3.06	0.91	ปานกลาง
3.7 พนักงานมีทักษะและคุณภาพในการให้บริการ	3.22	1.04	ปานกลาง
3.8 ห้องพักสะอาดและอุปกรณ์ภายในห้องพักครบครันและมีสภาพที่ดี	3.12	1.07	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.12	0.84	ปานกลาง
4. ด้านการการเดินทางท่องเที่ยว/การคมนาคมขนส่ง			
4.1 มีป้ายบอกทางในการเดินทางท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	3.32	1.12	ปานกลาง
4.2 มีสภาพเส้นทางคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ดี	3.25	1.10	ปานกลาง
4.3 ความหลากหลายของยานพาหนะในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ	3.09	1.11	ปานกลาง
4.4 พนักงานขับรถมีความรู้ในเรื่องเส้นทางต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความชำนาญในการขับรถและการให้บริการ	3.09	1.14	ปานกลาง
4.5 ยานพาหนะได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย	2.93	1.32	ปานกลาง
4.6 ท่าเลที่ตั้งของสถานีขนส่ง (คิวรถ) หรือสถานที่รับรถเช่ามีความสะดวกและค้นหาได้ง่าย	3.05	1.18	ปานกลาง
4.7 มีระดับราคาในการให้บริการที่คุ้มค่ากับความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.22	1.15	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.13	0.99	ปานกลาง
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว			
5.1 ร้านอาหารมีหลายประเภท (อาหารอีสาน อาหารไทย ฯลฯ)	3.28	1.32	ปานกลาง
5.2 อาหารและร้านอาหารมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย	2.86	1.38	ปานกลาง
5.3 ราคาอาหารเหมาะสมกับคุณภาพ	2.89	1.30	ปานกลาง
5.4 ท่าเลที่ตั้งของร้าน สะดวก ง่าย	3.05	1.34	ปานกลาง
5.5 มีส่วนลดราคาหรือการส่งเสริมการขาย	2.77	1.38	ปานกลาง
5.6 คุณภาพในการให้บริการและความเอาใจใส่ของพนักงาน	2.93	1.34	ปานกลาง
5.7 มีจำนวนของบริษัทนำเที่ยวที่เพียงพอต่อการให้บริการ	2.96	1.42	ปานกลาง
5.8 บริษัทนำเที่ยวมีการให้บริการเสริมอื่น ๆ เช่น การขอวีซ่า การขอเอกสารผ่านแดน การจองห้องพัก เป็นต้น ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	2.97	1.28	ปานกลาง
5.9 ท่าเลที่ตั้งของบริษัทนำเที่ยว สะดวก ง่าย	2.93	1.24	ปานกลาง

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
5.10 มีหลายช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายและสะดวกรวดเร็ว	3.00	1.39	ปานกลาง
5.11 พนักงานของบริษัทนำเที่ยวมีทักษะและความชำนาญในการให้บริการ	2.90	1.30	ปานกลาง
5.12 บริษัทนำเที่ยวมีความน่าเชื่อถือ	3.09	1.23	ปานกลาง
5.13 มีร้านจำหน่ายของฝาก ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่หลากหลาย	3.19	1.42	ปานกลาง
5.14 มีผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึกที่มีความหลากหลายของชนิดสินค้าให้เลือก	3.03	1.42	ปานกลาง
5.15 ผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพ	3.03	1.28	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.99	1.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวลาวที่มีต่อศักยภาพองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวลาวมีความคิดเห็นว่าเป็นประเด็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานีสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยมีศักยภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.19 นอกจากนี้ ศักยภาพของการมีจุด แหล่งให้บริการข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่เพียงพออยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย 3.19

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวลาวได้แสดงความคิดเห็นในประเด็น การมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิตเมืองชายแดน เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาหารท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรม อาชีพ ภูมิปัญญา ความเชื่อ เรื่องเล่า เป็นต้น มีศักยภาพในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับประเด็นด้านการมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาไปเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ โดยมีศักยภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16

ด้านที่พักแรม การมีที่พักแรมหลากหลายรูปแบบเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพเท่ากับประเด็นที่พักแรมมีหลากหลายราคา สามารถเลือกใช้บริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีศักยภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.19

ด้านการเดินทางท่องเที่ยว/การคมนาคมขนส่ง นักท่องเที่ยวชาวลาวมีความคิดเห็นว่าเป็นประเด็นการมีป้ายบอกทางในการเดินทางท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีศักยภาพในระดับปานกลาง 3.32 เช่นเดียวกันกับประเด็นการมีสภาพเส้นทางคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 3.25 และประเด็นการมีระดับราคาในการให้บริการที่คุ้มค้ำกับความต้องการของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.22 ถือว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวลาวมีความคิดเห็นว่าเป็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวมีศักยภาพในระดับปานกลางในทุกประเด็นย่อย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นร้านอาหารมีหลายประเภท (อาหารอีสาน อาหารไทย ฯลฯ) ค่าเฉลี่ย 3.28 ประเด็นการมีร้านจำหน่ายของฝาก ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ย 3.19 รวมถึงประเด็นการมีผลิตภัณฑ์ของฝากและ

ของที่ระลึกที่มีความหลากหลายของชนิดสินค้าให้เลือก และประเด็นผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพ ค่าเฉลี่ย 3.03

ตารางที่ 4 ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวรวมทุกด้าน

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวรวมทุกด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.07	0.92	ปานกลาง
2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.07	0.80	ปานกลาง
3. ด้านที่พักแรม	3.12	0.84	ปานกลาง
4. ด้านการเดินทางท่องเที่ยว/การคมนาคมขนส่ง	3.13	0.99	ปานกลาง
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว	2.99	1.16	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.07	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่านักท่องเที่ยวชาวลาวมีความคิดเห็นว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจาก 5 ด้าน คือ ด้านการเดินทางท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ค่าเฉลี่ย 3.13 ในขณะที่ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจาก 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 2.99

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองชายแดนพื้นที่อำเภอโขงเจียม และอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาทต่อเดือน ในส่วนของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่เดินทางมาด้วยตนเอง โดยเดินทางมาท่องเที่ยวที่เมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานีมากกว่า 1 ครั้ง ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเดือนธันวาคมและเดือนมกราคม และจะเดินทางท่องเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์ เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว ญาติเป็นส่วนใหญ่ โดยมีผู้ร่วมเดินทาง 4-5 คนในแต่ละครั้ง วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวชาวลาว คือ การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีสื่อออนไลน์ (เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์) ในการค้นหาข้อมูลทางการท่องเที่ยว และใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนสถานที่พักแรม นักท่องเที่ยวชาวลาวจะพักแรมที่โรงแรมและรีสอร์ทเป็นหลัก และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวต่อครั้ง 4,001 บาทขึ้นไป ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ ศรีรักษ์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวข้ามแดนผ่านจุดผ่อนปรนชั่วคราวของนักท่องเที่ยวชาว สปป. ลาวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาว สปป. ลาว มีรายได้ระหว่าง 5,001-20,000 บาทต่อเดือน ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนและค้าขาย โดยมีความสนใจและให้ความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ รวมถึงการเดินทางไปยังห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อของอุปโภคบริโภค รวมถึงของฝากต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่เมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานีจึงจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและส่งเสริมให้เกิดการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้

นอกจากนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ที่พบว่านักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่เดินทางมาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มอิสระ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนัญญ์ โชคปริดาพานิช และไพฑูรย์ มนต์พานทอง (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวชายแดนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาการท่องเที่ยวชายแดนบ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวข้ามแดนเพื่อไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ กลุ่มนักท่องเที่ยวข้ามแดนระยะสั้นเพื่อซื้อสินค้าปลอดภาษี กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อการต่อขยายวีซ่า และกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ

คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวลาว ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนัญญ์กิตต์ ต้นสมรส (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวบริเวณด่านชายแดนไทย-ลาว ที่ด่านชายแดนช่องเม็กกับด่านชายแดนมุกดาหาร พบว่า ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยว 4 ครั้งขึ้นไป ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวจะพักค้างคืนโดยเฉลี่ยประมาณ 3 วัน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งโดยเฉลี่ย ไม่เกิน 1,250,000 บาท (ประมาณ 5,000 บาท)

ในส่วนของการศึกษาทางด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อออนไลน์ (เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์) ในการค้นหาข้อมูลทางการท่องเที่ยวนั้นจะมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยสงคราม สุขธรรมวงศ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวลาว พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางไปต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวลาว มีผลจากการประชาสัมพันธ์ การมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีและส่วนมากนักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ดังนั้นจังหวัดอุบลราชธานีควรให้ความสำคัญในเรื่องการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ที่น่าสนใจ มีข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวลาวเกิดความสนใจ มั่นใจและเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีอย่างสม่ำเสมอ

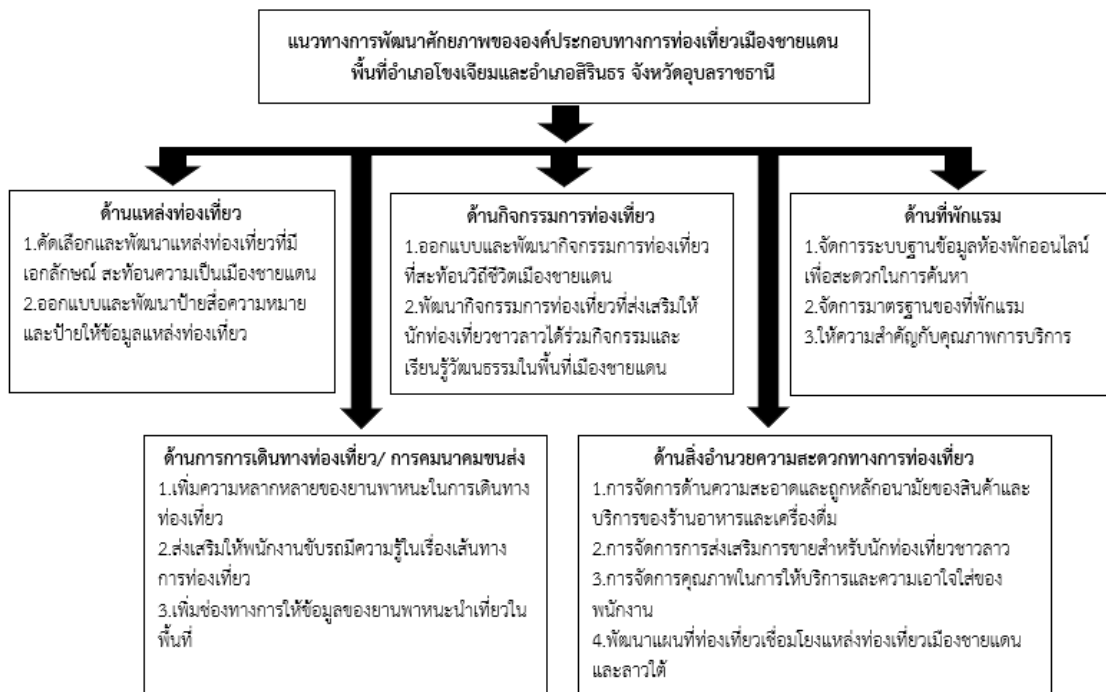
นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของยิ่งลักษณ์ เขมโชติกูร (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคชาวลาวที่มีต่อของใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้บริโภคชาวลาวมีความถี่ในการเดินทางมาประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าเพราะใช้ในชีวิตประจำวัน ซื้อเพราะชื่นชอบในตัวสินค้าและไม่มีการผลิตในประเทศของตน เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินค้าของประเทศไทยที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวลาว

ในส่วนของการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยสงคราม สุขธรรมวงศ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวลาว ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวลาวส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามและแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้น ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนัญญ์ โชคปริดาพานิช และไพฑูรย์ มนต์พานทอง (2566) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนากลุ่มนักท่องเที่ยวลูกค้าใหม่ ๆ และการเข้าถึงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อพัฒนาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความสอดคล้องกับงานวิจัยของคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา กฤติกา สายณะรัตน์ชัย และอัญญ์ ดันทเทศ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดนแม่สอด ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว ถือเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความสมบูรณ์ สวยงาม และมีเอกลักษณ์เฉพาะย่อมสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม และสร้างความ

เจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวได้ ดังนั้น พื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทรควรได้รับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้คงความสวยงามทั้งตัวแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงภูมิทัศน์และทัศนียภาพในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชไมพร กรัญชัย (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการนันทนาการข้ามชายแดนไทย-ลาว ของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีส่งต่อการเดินทางท่องเที่ยว คือ สินค้าและบริการมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเดินทางท่องเที่ยว ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Xiaobo and Cansong (2021) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พลวัตเมืองชายแดนและภูมิรัฐศาสตร์ของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนระหว่างประเทศจีนและประเทศพม่า ผลการวิจัยพบว่า ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ระเบียบและขั้นตอนการเดินทางระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวชายแดน ดังนั้นจังหวัดอุบลราชธานีควรมีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวลาวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานีอย่างเพียงพอ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการนักท่องเที่ยวชาวลาวได้ ไม่ว่าจะเป็น แหล่งซื้อของฝากของที่ระลึก ร้านอาหาร ร้านคาเฟ่ สถานที่จอร์รถ่ายภาพทาง ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว สายด่วนเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการอธิบายผลการศึกษา สามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดน พื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดังรูปภาพด้านล่าง

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดน พื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี

ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลการศึกษา คณะผู้วิจัยจึงได้เสนอข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนของจังหวัดอุบลราชธานี โดยเรียงลำดับตามความสำคัญและความเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว

1.1 คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์หรือจุดเด่นที่สามารถสะท้อนความเป็นเมืองชายแดน เพื่อพัฒนาให้มีความโดดเด่น และสามารถสะท้อนภาพลักษณ์การเป็นเมืองชายแดนได้

1.2 ออกแบบและพัฒนาป้ายสื่อความหมายและป้ายให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวลาว

2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.1 ออกแบบและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิตเมืองชายแดน โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของเมืองชายแดน เช่น อาหารท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรม อาชีพ ภูมิปัญญา ความเชื่อ เรื่องเล่า เป็นต้น

2.2 พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวลาวได้ร่วมกิจกรรมและเรียนรู้วัฒนธรรมในพื้นที่เมืองชายแดน รวมถึงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

3. ด้านที่พักแรม

3.1 การจัดการระบบฐานข้อมูลห้องพักออนไลน์เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวลาวสามารถค้นหาจำนวนที่พักแรมที่เพียงพอต่อความต้องการได้

3.2 ผู้ประกอบการที่พักแรมจะต้องจัดการมาตรฐานของที่พักแรม ทั้งด้านความสะอาดของห้องพัก ความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวด้วย

3.3 ผู้ประกอบการที่พักแรมจะต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการ ได้แก่ พนักงานที่ให้บริการมีอัธยาศัยไมตรี เอาใจใส่และยิ้มแย้มในการให้บริการ

4. ด้านการการเดินทางท่องเที่ยว/การคมนาคมขนส่ง

4.1 หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนร่วมกันหาหรือในการเพิ่มความหลากหลายของยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวชายแดน

4.2 ส่งเสริมให้พนักงานขับรถมีความรู้ในเรื่องเส้นทางท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมถึงทักษะในการขับรถและการให้บริการที่ดี

4.3 เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลทำเลที่ตั้งของสถานีขนส่ง (คิวรถ) หรือสถานที่รับรถเช่าที่มีความสะดวกและค้นหาได้ง่าย โดยสามารถใช้ช่องทางออนไลน์และป้ายบอกทางที่มีประสิทธิภาพ

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

5.1 ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มให้ความสำคัญกับการจัดการด้านความสะอาดและถูกหลักอนามัยของสินค้าและบริการของร้านให้มากขึ้น รวมถึงการจัดการควบคุมราคาอาหารให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพ

5.2 ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวมีการจัดการส่งเสริมการขายสำหรับนักท่องเที่ยวชาวลาว เช่น การลดราคา การแถมหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายและแคมเปญส่งเสริมการขายต่าง ๆ

5.3 ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวควรมีการจัดการคุณภาพในการให้บริการและความเอาใจใส่ของพนักงานต่อนักท่องเที่ยวชาวลาวให้มากขึ้น

5.4 พัฒนาแผนที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานีและลาวได้ โดยสามารถพัฒนาเป็นแผนที่ท่องเที่ยวผ่าน Mobile Application และป้ายแผนที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยว

5.5 ออกแบบและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทั้งเมืองชายแดนจังหวัดอุบลราชธานีและลาวได้เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวลาว

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเมืองชายแดนบนฐานเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดอุบลราชธานี แหล่งทุน ทุนวิจัยและสร้างนวัตกรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี. (2562). *แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://www.tatubon.org/>
- คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา, กฤติกา สายณะรัตรชัย และอัญชัญ ตัณฑเทศ. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดนแม่สอด. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 11(2), 212-214.
- ชไมพร กรัญชัย. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการนำเที่ยวข้ามชายแดนไทย-ลาว ของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, 5(3), 122-130.
- ชัยณรงค์ ศรีรักษ์. (2563). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวข้ามแดนผ่านจุดผ่อนปรนชั่วคราวของนักท่องเที่ยวชาวสปป. ลาวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- ชัยสงคราม สุขธรรมวงศ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวลาว*. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณัฐกิตติ์ ต้นสมรส. (2551). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวบริเวณด้านชายแดนไทย-ลาว ที่ด่านชายแดนช่องเม็กกับด่านชายแดนมุกดาหาร*. อุบลราชธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธนณัฐ โชคปริดาพานิช และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. (2566). การศึกษาห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวชายแดนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวชายแดนบ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ภาคย์*, 17(51), 427-428.
- ยิ่งลักษณ์ เหมโชติกู. (2557). *รูปแบบพฤติกรรมบริการบริโภคของผู้บริโภคชาวลาวที่มีต่อสินค้าไทย*. ขอนแก่น: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2567). *สถิติการเดินทางเข้าออกคนต่างชาติ*. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2566, จาก https://www.immigration.go.th/immigration_stats
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text*. (2nd ed). Australia: Hodder Education.
- Xiaobo, S. and L. Cansong. (2021). *Bordering dynamics and the geopolitics of cross-border tourism between China and Myanmar*. *Political Geography*, 86(3), 7-8.